

2

Ширин сўзли Гулчирой

Ҳожиматов малҳамлари

4

7

«Меъмор»
чумолилар

Фарзанд асраб олмоқчимисиз?

8

9 МАЙ – ХОТИРА ВА ҚАДРЛАШ КУНИ

Тошкент шаҳри Ҳамза туманидаги Янгиобод маҳалласида умргузаронлик қилаётган Қиёмиддин ота Бақоев бу йил 86-баҳорини қаршилади. Ўзларининг айтишларича, айни навқирон ўн олти ёшида фашист босқинчиларига қарши кечган тенгсиз ҳаёт-мамот жангларида қатнашган. «Мен ўшанда ҳеч қандай ҳудуд ёки бирор тепаликни эгаллаш учун эмас, балки урушда ҳалок бўлган жигаргўшам, акам Сабоҳиддин Бақоевнинг ўрнини босиш, фарзанд доғида куйган онаизоримдек юзлаб, минглаб оналарнинг тинч, осуда яшашлари учун жонимни ҳам беришга тайёр эдим», дейди отахон ўтган кунларини хотирлаб.

— Шундай дориломон, озод ва обод замонларга етказганига минг қатла шукрлар бўлсин! Айниқса, уруш, очарчилик ва истибдод замонларини кўрган бизга ўхшаганлар у маҳаллари бугунгидек тинч-осойишта, фаровон давра давраю давраюларга етмоқни ҳатто тасаввур ҳам этолмасди. Юртбошимизга минг раҳмат, бизларни эъзозлаб, ардоқлаб, ҳар йили меҳр-мурувват кўрсатадилар. Аслида, куни бўйи неварачеваралардан бўшамаймиш, ҳали униси чорлайди, ҳали буниси. Яна денг, маҳалла-кўй, мактабларга чақиришади. Ҳамма хурмату эҳтиромлар учун қуллук!

Отахон оқила умр йўлдоши Озодаҳон ая билан тўрт ўғил, бир қизни тарбиялаб, вояга етказишганини мамнуният билан таъкидларкан, юртимиздаги барча оилаларга Яратгандан узоқ умр, қўша қаримок, бахту саодат насиб этмоғини тилаб, дуога қўл очдилар.

Нигора РАҲМОНОВА,
«Оила ва жамият» муҳбири.

Муаллиф олган сурат

Ушбу сонда:

Огоҳ бўлган яхши 2
Япониялик хаттотнинг
Бухорои шарифдаги кўргазмаси 3
Яхшилар номи унутилмайди 4
Тўйдан кейинги «томоша» бўлмасин
десангиз..... 5

Саломатлик — энг катта бойлик 7
Ўзга оилага кўниқолмаган
келинднинг кўнғироғи 7
Тиббий кўрикнинг белузлигини
ҳамма биладими? 8
Йўловчиға хизмат кўрсатиш
беминнат!(?) 8

АСРИЙ АНЪАНАЛАР ТАНТАНАСИ

Анъаналар тикланаётган, анъаналар рад этилаётган, анъаналар бузилаётган ва янгилари тузилаётган бир даврда яша-

моқдамиз. Шу йилнинг 30 апрель — 1 май кунлари боқий Бухорода ўтказилган фестивал ана шундай қадим ва, айни пайтда, навқирон маданиятимизга бағишланди. Аввало, гапни сал олдинроқдан бошлашимиз керак эди. Боси, 27 апрель куни шариф шаҳардан юз чақирим беридаёқ асрий наволар садоси янграй бошлаганди...

3

«Олтин қалам» голиблари тақдирланди

Пойтахтимиздаги «Туркистон» саройида «Олтин қалам» VI Миллий мукофоти голибларини тақдирлашга бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди. 3 май — Жаҳон матбуот эркинлиги куни арафасида ўтказилган ушбу нуфузли танлов Ватанимиз истиқлолининг қутлуг 20 йиллигига бағишланди.

2

“Олтин қалам” ғолиблари тақдирланди

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси раиси Шерзод Фуломов Юртбошимиз раҳнамолигида мамлакатимизда демократик ислохотларни чуқурлаштириш жараёнида ахборот эркинлигини таъминлашга, оммавий ахборот воситаларини одамлар ўз фикр ва мулоҳазаларини, содир бўлаётган воқеа-ҳодисаларга ҳолис муносабатини эркин равишда ифода этадиган минбарга айлантиришга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади.

Ўзига ҳос ижодий беллашув ғолиб ва совриндорлари диплом ва пул мукофотлари билан тақдирланди. Тадбирда санъат усталари ва ёш ижрочилар иштирокидаги концерт дастури намойиш этилди.

Маросимда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Абдулла Арипов иштирок этди.

ЖУРНАЛИСТИКА СОҲАСИДА “ОЛТИН ҚАЛАМ” VI МИЛЛИЙ МУКОФОТИ ХАЛҚАРО ТАНЛОВИ ҒОЛИБЛАРИ ВА СОВРИНДОРЛАРИ РЎЙХАТИ

Журналистика соҳасида бош миллий мукофот

Ўзбекистон Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциациясининг “Озод юрт тўқинлари” медиа-фестивали – лойиҳа раҳбари Фирдавс Абдухаликов. Нодавлат электрон оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш бора-сидаги фаолияти учун

Асосий номинациялар

Энг яхши журналистик материал учун (телевидение):

1-ўрин: **Собиржон Турдиев** – “Ёшлар” телерадиоканали ЕАЖ “Давр” ахборот дастурлари бош муҳарририяти сиёсат, иқтисод ва халқро ҳаёт бўлими бошлиғи. Мамлакатимизда олиб борилаётган ижтимоий-сиёсий ислохотларни ҳамда халқро майдонда юз бераётган воқеа-ҳодисаларни кенг ёритган кўрсатувлари учун

2-ўрин: **Мастура Фармонова** – ЎзМТРК “Ўзбекистон” телерадиоканали ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий дастурлар бош муҳарририяти муҳаррири. “Баркамол авлод йили”, “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили” Давлат дастурлари ижросига бағишланган “Юрт меҳри” кўрсатувлари учун

Зилола Худойкулова – ЎзОАВМАга аъзо “Истиқлол” телевидениеси бош муҳаррири (Бухоро вилояти). Халқимизнинг бий маданий мероси, анъана ва қадриятларини тиклаш ҳамда тарғиб этишга бағишланган туркум кўрсатувлари учун

3-ўрин: **Фарҳод Ҳожиёв** – ЎзМТРК “Ўзбеки-

стон” телерадиоканали “Янги жаҳият” студияси катта муҳаррири. Мамлакатимизда ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий соҳаларда олиб борилаётган кенг қамровли ислохотларни атрафлича ёритгани учун

Энг яхши журналистик материал учун (радио):

1-ўрин: **Гулназ Нурбекова** – ЎзМТРК Қорақалпоғистон телерадиоканали муҳаррири. Ёшларга мўлжалланган “Вақт”, “Хайрли тонг” ҳамда “Науқир” туркумидаги эшиттиришлари учун

2-ўрин: **Елена Петрусевич** – “Водий садо-си” радиостанцияси муҳаррири. “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили” Давлат дастури ижросига бағишланган эшиттиришлари учун

3-ўрин: **Шохиста Қосимова** – ЎзМТРК “Тошкент” телерадиоканали муҳаррири. Экология муаммоларига бағишланган “Табиат ва биз” ҳамда “Бевоқиф мулоқот” туркумларидаги эшиттиришлари учун

Энг яхши журналистик материал учун (матбуот):

1-ўрин: **Воҳид Луқмонов** – Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги – ЎзАнинг маҳаллий ахборот таҳририяти бош муҳаррири. Ўзбекистондаги демократик ислохотларнинг самаралари ҳамда қулай инвестицион муҳит яратилганлигини кенг ёритган материаллари учун

2-ўрин: **Бекзод Шукуров** – “Ўзбекистон овози” газетаси бўлим мудири. Сиёсий партиялар фаолиятига бағишланган туркум мақолалари учун

3-ўрин:

Шоҳидбек Аслонов – “Маънавият” газетаси бўлим мудири (Фарғона вилояти). Вилоят ҳаётининг барча соҳаларида амалга оширилаётган демократик ўзгаришларни кенг ёритгани учун

Энг яхши журналистик материал учун (Интернет-журналистика):

1-ўрин: **Пухарбай Тлеумуратов** – “Эркин Қарақалпақстан” газетаси бўлим муҳаррири. Қорақалпоғистон Республикасида демократик, ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий ислохотларнинг самаралари ҳақидаги материаллари учун

2-ўрин: **Албина Гайсина** – “Uzreport” ахборот агентлигининг бош муҳаррири ўринбосари. Мамлакат ва халқро миқёсдаги муҳим воқеаларни тезкорлик билан ёритган таҳлилий материаллари учун

3-ўрин: **Шавкатжон Ортиқов** – “Халқ сўзи” газетаси бўлим муҳаррири. Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислохотларни тезкорлик билан ёритган туркум материаллари учун

Рағбатлантирувчи мукофотлар

Бўйича:

Журналистика ривожига қўшган

хиссаси учун: **Бойбўта Дўстқораев** – Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети халқро журналистика факультети профессори

Тошпўлат Аҳмедов – Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг Бухоро вилояти бўлими маъсул котиби, “Бухоро мавжлари” журнали муҳаррири

Фаол фуқаролик позицияси учун:

Эшнор Жабборов – “Жаҳон” ахборот агентлиги директорининг ўринбосари

Ижтимоий-сиёсий мавзудаги энг яхши таҳлилий материал учун:

Йўлдошмирза Исоқжонов – Избоскан тумани “Пахтакор” газетаси муҳбири (Андижон вилояти)

Ижтимоий-иқтисодий мавзудаги энг яхши таҳлилий материал учун:

Назарали Тиллаев – “Қашқадарё” газетаси муҳбири

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йилига бағишланган энг яхши материал учун:

“Uzreport” ахборот агентлигининг Ўзбекистон электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси кўмағидаги “Biznes report” кўрсатuvi. Лойиҳа раҳбари Дилшод Султонов

Маънавий-маърифий мавзудаги энг яхши материал учун:

Наргиза Умарова – “Туркистон” га-

зетаси муҳбири

Харбий-ватанпарварлик мавзудаги энг яхши материал учун:

Дилшод Ражабов – Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги наشري – “Вазият” газетаси бош муҳаррири ўринбосари

Энг яхши журналистик текширувчи:

Мария Уханова – “Правда Востока” газетаси муҳбири

Мураккаб шароитларда (фавқулодда вазиятлар, атроф-муҳит ва экология муаммолари) тайёрланган энг яхши репортаж учун:

Тоҳиддин Қамаров – Ўзбекистон Экологик ҳаракати матбуот хизмати раҳбари

Энг яхши режиссёрлик иши учун: **Жўрабек Ҳамроев** – ЎзМТРК “Ўзбекистон” телерадиоканали ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий дастурлар бош муҳарририяти режиссёри

Энг яхши матбуот хизмати: **Ўзбекистон Республикаси Адлия**

вазирлиги матбуот хизмати – раҳбари Тўрабек Тўраев

Энг яхши фоторепортаж учун: **Бобур Пўлатов** – “Туркистон” газетаси фотомуҳбири

Энг яхши карикатура учун: **Мирсаит Ғозиев** – “Муштум” журнали

Чет эллик журналистнинг Ўзбекистон тўғрисидаги энг яхши материали учун:

Дун Лунцзян – Хитой Халқ Республикаси Синхуа ахборот агентлигининг Тошкентдаги бўлими муҳбири

Халқро ташкилотларнинг рағбатлантирувчи мукофотлари:

БМТ

“БМТ хотин-қизлари” тузилмаси

фаолиятини ва хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрни масалаларини ёритгани учун:

1. **Шахло Мансурова** – “Ёшлар” телерадиоканали ЕАЖ “Қизлар давраси” кўрсатuvi муҳаррири

2. **Адолат Файзиева** – “Ёш куч” журнали бўлим муҳаррири

ЖАҲОН БАНКИ

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик мавзусини ёритгани учун:

Рустам Давлатов – “Ишонч” газетасининг Сурхондарё вилояти бўйича муҳбири

ЮНЕСКО

Барқарор ривожланиш мавзусини ёритгани учун:

Наргис Қосимова – Ўзбекистон миллий телерадиоканалиси иштиқболли лойиҳаларини ишлаб чиқиш бўлими му-

таҳассиси

Ширин сўзли Гулчиroy

Фарғона вилояти Ёзёвон туманидаги “Янги бўстон” қишлоқ фуқаролар йиғини маслаҳатчиси Гулчиroy Мирзажоновна ёш онанинг тиббий кўрикка нега келмаётгани сабабини билишга астойдил киришди. Ўзини ноқулай сезиб опага дардини айтмаган бўлсада, унинг кўзларидаги маъюсликдан аҳволни тушунгач, ўша кунлик келиннинг қайнонаси билан гаплашиб кўрди.

— Опа, келиннингиз яқинда фарзанд кўрибди. Боласи ҳали ёш. Эшитишимча... — дейиши биланок ҳалиги аёл мақсадини очик айта қолди.

— Бунинг ҳеч ёмон тарафи йўқ, қизим, кўзим очиклигида уч-тўртта туғиб олсин, эртага хузурини кўради.

— Шифокор билан гаплашдим, келиннингиз ҳали она бўлишга тайёр эмас. Ҳомиладорлик пайтида бирор касалликка чалинса, бола учун ҳам, она учун ҳам асорати оғир кечишини биласизми? Агар у ногирон болани дунёга келтирса-чи? Сиз оиланинг каттасиз. Келиннингизни қўлламасангиз, у ўзини ўнгиланишга куч ва ирода топа олмайд...

Маслаҳатчининг хузуридан чиққан қайнона келинини тўғри қишлоқ врач-

МАҲАЛЛА МАСЛАҲАТЧИСИ

лик пунктига олиб борди.

— Маҳалламизда яшовчи 780 нафар аҳолидан 139 нафари туғиш ёшидаги аёллардир, — дейди Гулчиroy Мирзажоновна самимийлик билан. — Ҳар қандай оиланинг пасту баландини эркакдан кўра кўпроқ аёллар яхши билади. Уйда келин билан энг кўп мулоқотда бўладиган ҳам қайнона ва оналар. Оилавий муаммоларни ўрганганимизда кўпинча эр-хотин ўртасидаги арзimas низо, келишмовчилик қайнона-келинини ўзаро тил топишга олишмаслигидан келиб чиқаркан. Ана шундай икир-чикирларни ўз вақтида бартараф

этиш мақсадида йиғин хузурида, ҳар ойда бир маротаба қайнона-келинлар иштирокида давра суҳбати ўтказишни йўлга қўйганмиз.

— Маҳалламиз аҳлининг тинч-тотувлигига ҳамманинг ҳаваси келадан, — дейди маҳалла оқсоқоли Алижон Жабборов. — Ёш оилалар, қайнона-келинларнинг аҳил, иноқ, хотиржама яшашларида 33-умумтаълим мактабининг кимё биология фани ўқитувчиси Гулчиroy Мирзажонованинг ҳиссаси катта. Айниқса, аёлларга айрим касалликларнинг биологик хусусиятларини тушунтириб беришда ўқитувчилик касби унга қўл келаяпти.

Дарвоқе, Гулчиroy, аввало, ўз оиласидан, қолаверса, кадрдон мактабидидаги юмушлардан ортиб, яна маҳалла аҳли ўртасида турли хил масалалар билан шуғулланишга ҳам вақт топиши, ўзидида сабр-иродани сарфлаши осон кечаётгани йўқ. Яна денг, шу худуддаги ёш тадбиркорларга зарур шарт-шароитлар яратиш, оилавий бизнесини йўлга қўйиш, ёш қизларни оилавий ҳаётга тайёрлаш борасида ҳам талайгина ишлар қилмоқда. Бир сўз билан айтганда, Гулчиroy Мирзажоновна ўзининг фаолиги билан маҳалладошлари ўртасида обрў-этибор қозонаётди.

Нигора РАҲМОНОВА,
«Оила ва жамият» муҳбири.
Фарғона вилояти.

Огоҳликка даъват

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети қошидаги Шайхонтохур академик лицейида Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги билан ҳамкорликда ўтказилган давра суҳбатда ёшлар ўртасида турли хил жиноятларнинг олдини олиш ва бундай қонунбузарликларга қарши курашиш бўйича амалга оширилаётган ишлар хусусида батафсил сўз юритилди.

— Республикаимиздаги барча таълим даргоҳлари, яъни, мактаб, лицей, коллеж ва олий ўқув юртлирида юқоридаги долзарб мавзулар юзасидан тарғибот ва таъшиқот ишлари кучайтирилмоқда, — дейди Ички ишлар вазирлиги Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бошқармаси бошлиғи, подполковник Илҳом Турғунов. — Мақсадимиз ҳозирги вақтда чегара билмайдиган трансмиллий, наркотик моддалар билан боғлиқ, диний экстремистик йўналишдаги жиноятлар кўпайиб бораётган бир пайтда балоғат оstonасида турган йигит-қизларни огоҳликка даъват этиш, уларни турли ёт иллатларга қўшилиб қолмаслигини олдини олишга қаратилган.

Вазирлик томонидан тайёрланган «Ёшлар ўртасида жиноятчилик: муаммо, сабаб, ечим» ҳужжатли фильми ҳамда талабалар томонидан намойиш этилган қонунчиликни тарғиб қилиш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, диний экстремизм ва терроризмнинг салбий оқибатлари ҳақидаги саҳна кўринишлари йиғилганларда катта таассурот қолдири.

Ўз муҳбиримиз

Навоийдаги дебоcha

Апрелнинг 27–28 кунлари Навоий шаҳри “Халқ томоша” анъати ва миллий ўйинлар” эспублика фестивалига мезбонлик қилди. Икки кун давомида Алишер Навоий номидаги маданият ва истироҳат боғидан байрам шукку аримади. Тадбир халқ сайли тусини олиб, юртимизнинг турли ҳудудларидан келган фольклор жамоалари, аънавий цирк гуруҳлари, дорбозлар, кўғирчоқбозлар, қизикчилар... нафақат ўзаро баҳслашди, тажриба алмашди, балки йиғилганларни миллий маданиятимизнинг камалакваш рангларидан ҳам баҳраманд эттишти. Халқ ўйинлари, лапар, ўлан, аския, оммавий ва якка рақс, катта ашула сингари ўндан ошиқ жанрлар бўйича чиқишлар қилинди. Энг муҳими, дастлаб юртимизнинг айрим ҳудудларигагина тегишли бўлган йўналишлар бугун мумимиллий микёс касб этмоқда. Бу эса халқимизнинг янада жипслашиб, бир жону бир тан бўлиб бораётганидан далолатдир.

— Ўтган йили Хивага бориб, “Асрлар садоси”га қатнашдик. Санъатимизни муносиб баҳолаб, голибликка лойиқ топишганди, — дейди Самарқанд вилояти Булунгур тумани “Чавки” ансамбли бадий раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Сувонкул Абдуқодиоров. — Бу йил, мана, Навоий шаҳрида меҳмонимиз. Яна бир ютуқни кўлга киритдик. Шундай фестиваллар кўпаяверса, халқ ансамбллари фаолияти ҳам жонланиб, фольклор ва оммавий томоша санъатимиз янада ривожланади.

Аркдан – Лаби Ҳовузгача...

Навоийда танбур-датор нағмалари тинмасдан, Бухорода карнай-сурнай наволари янгради. Шариф шаҳарда апрелнинг охириги тонги катта кўтаринкилик билан кутиб олинди. Арк олдидаги майдонда фольклор жамоалари карвони ғужгон ўйнади. Уларнинг нафақат кийимлари, балки ижро этаятган куй-қўшиқлари ҳам қанчалик ўзига хос бўлса, шунчалик ҳамоҳанг эди. Катта карвон жойидан жилди:

Пойи Калон — Мир Араб мадрасаси — Токи заргарон — Тими Абдуллахо — Токи теллақфурушон — Мағоки Атторий масжиди — Токи саррафон — Нодир Девонбеги мадрасаси — Лаби Ҳовуз. Карвон кета кетгунча томошабинлар ва йўлнинг икки четида молини ёйиб ўтирган хунарамандлар қалбига қувонч, лабига табассум улашиб борарди. Дарвоқе, вилоятлардан келган уста, кулол, тўкувчи, каштачи, заргар, ипакчи, мусаввирларнинг кўргазма-ярмаркаси Токи

Заргарон ва Абдулазизхон мадрасаси ўртасидаги майдонда жойлашган эди. Марғилон атласу адрасларининг бозори чаққон, хунарамандлар мато ўлчаб қарчаб кетишди. Самарқанду Андижон заргарларининг олдида одам аримайди. Расталардаги миллий кўғирчоқларнинг саноги камайиб бормоқда, Қашқадарёнинг гиламларини сўрағувчи кўп.

— Сунъий толали матою тўшамчиларга биз ружу қўйгандик, — дейди Қашқадарё вилояти Қарши шаҳридан келган гиламчи Дамин Маматов. — Энди энди табиий маҳсулотларга яна

ҳовлисиди бўлиб ўтди. Даврага тушган юздан ортик курашчилар орасида республика, қитъа ва жаҳон чемпионлари ҳам бор эди. Айниқса, курашчи боболар ва болакайларнинг чиқиши катта қизиқиш билан кутиб олинди.

Япониялик хаттот кўргазмаси

“Бухорои шарифга бағишлов”. Япониялик хаттот Коичи Хонданнинг шахсий кўргазмаси ана шундай номланади. Бугун дунёнинг энг машҳур хаттотларидан бири бўлиб танил-

вом эттираверишди. Қашқадарё вилояти, Деҳқонобод туманидан келган Бойқўқор бахши Аҳмедов ички овоз билан шундай куйлайди:

— Хай, ёр-е-ей...
Хар қадаминг ҳақ бўлган,
Йигитларинг бек бўлган,
Элу халқинг тўқ бўлган,
Озод Ўзбекистоним,
Обод юртим Ватаним-ей...

Ўн минг йиллик тарихинг,
Айтсам йўқдир адоғи.
Дўмбирамдан таралган
Асрларнинг садоси-эй...
Озод Ўзбекистоним,
Обод юртим Ватаним-ей...

АСРИЙ АНЪАНАЛАР ТАНТАНАСИ

эҳтиёж ошиб бормоқда. Одамлар тушунапти, ўзимизнинг шолча, ғажари, араби, ой гиламларимиз, жулкурсларимиз кони фойда. Баъзида пахтадан тўқилган шолчаларни атайин излаб келиб қолишади. Биламанки, оилада кимдир хаста бўлган. Ха, табиий тўшамчиларнинг шифобахшлик хусусиятлари ҳам борда... Президентимиз биз хунарамандларга катта шароитлар яратиб қўйди. Эллик-олтмиш нафар касаначилар билан ишлаймиз. Мавжуд имкониятлардан фойдаланиб, ҳам асрий анъаналаримизни сақлаб қолсак, ҳам халқимизга экологик тоза маҳсулотларимизни етказиб берсак дейимиз.

ган япон профессори 1970-йиллари шу санъатга қизиқиб қолди. Беш йиллик изланишлардан сўнг хаттотликини пухта эгаллаш билан бирга, ислом динини ҳам қабул қилиб, ўзига мусулмонча Фуад исмини олади. У ижод асосида араб ёзуви гўзаллигини йигирмага яқин япон ранг-туслари билан бойитган. Асарлари дунёнинг кўпгина музейларида, хусусан, Лондонда ҳам сақланади.

— Баҳовуддин Нақшбанд юртида эканимдан ғоятда мамнунман, — дейди Коичи Хонда. — Мен учун Бухорои шарифда, яна Нодир Девонбеги мадрасасидек қадимий обидида шахсий кўргазма ўтказиш жуда аҳамиятли. Кам-

Арқ яқинида қўқор ва ҳўроз жанглари ўтказилди. Бу ўйинларнинг илдиэлари жуда қадим замонларга, аждодларимизнинг мифологик қарашларига бориб тақалади. Асосан баҳор пайтлари ўтказилган мусобақаларда қўқор ёки ҳўрозларнинг бири ёз, бири киш тимсоли сифатида олиниб, йилнинг қандай келиши ирим қилинган. Юртимиздаги айрим археологик манзиллар қадимда бизда гладиаторлар эмас, қўқор ва ҳўрозлар уриштирилдиган маҳсус “амфитеатр”лар бўлганидан далолат беради.

Миллий ўйинлар якунига етар-етмас, Абдулазизхон мадрасаси олдида миллий таомлар фестивали бошланиб кетди. Дошқозонларда Андижон, Қашқадарё, Фарғона, Хоразм, Бухоро вилоятларининг ўзига хос паловлари пиширилди.

— Миллий маданиятингиз қанчалик хилма-хил бўлса, таомларингиз ҳам шундай турфа экан, — дейди ҳакамлар ҳайъати аъзоси, франциялик мутахассис Алберт Дубалла. — Голибини аниқлаш бўйича фикримиз бир жойдан чиқиши қийин бўлди. Битта паловнинг шунча тури, хилига қараб ўзига хос хислати ҳам бор экан, қаранг.

Миллий таомларимиз таъми нафақат франциялик ошпазнинг, балки бошқа сайёҳларнинг ҳам оғзида қолгани шубҳасиз. Дарвоқе, Хитой, Жанубий Корея, Германия, АҚШ, Австрия, Буюк Британия, Бразилия, Франция, Италия, Испания, Япония, Янги Зеландия, Канада, Россия сингари кўплаб давлатлардан келган хорижлик меҳмонлар ҳам санъат байрамини кузатиш, бир-

бирдан қизиқарли тадбирларда бевосита иштирок этиш имконига эга бўлдилар.

Мода пойтахти ва интеллектуал тадбирлар

Тарихчиларнинг ёзишича, Бухоро шаҳри Сомонийлар даври ва кейин икки юз йил давомида мода маркази бўлган. Шу маънода Кўкалдош мадрасасида ўтказилган миллий либослар фестивалини қайта тикланган анъана деса ҳам, янгидан шаклланаётган анъана деса ҳам бўлаверди. Тадбирда Тошкентдан келган 10 нафар ва бухоролик 9 нафар дизайнернинг 20 та тўплами намойиш қилинди.

“Асрлар садоси–2011”нинг иккинчи кунги тушдан кейин асосан интеллектуал тадбирлар бўлиб ўтди. “Кинофестиваллар—замонавий жаҳон маданияти феномени” мавзусидаги давра суҳбатда мутахассисларнинг илмий маърузалари тинланди, соҳа вакиллари фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашди. Ўзбек киноижодкорлари билан бирга, дунё санъатининг кўзга қўйилган вакиллари ҳам Тошкент халқаро кинофестивалини қайта ташкил этиш фикрини қизғин маъқуллашди.

Фестивалининг сўнгги тадбирлардан бири Жўйбори Калон мадрасасида бўлиб ўтди. Маънавий билимларини қўлаб-қувватлаш дастури доирасида бир қатор махсус билим даргоҳларига грантлар топирилди. “Ўзбекистон обидаларидаги дурдона битиклар” китоби тақдироти ўтказилди. Ушбу рангли фотосуратли китобда юртимиздаги нодир ёдгорликлар, меъморий мажмуаларнинг расмлари, уларнинг тарихи, битик ва ёзувларининг маъно-мазмун хусусида атрофлича шарҳлар берилган.

...Яна оқшом чўкди, ниллий гумбазлар мовий товлана бошлади. Минораи Калон янада маҳобатли кўринади. Унинг пойида ўрнатилган саҳнада якуний тадбир бошланди. Фольклор жамоалари ва эстрада хондаларининг чиқишидан сўнг тақдирланганларнинг номи биринкетин эълон қилина бошлади. Сурхондарёнинг “Дашнобод анори”, Хоразмнинг “Хоразм”, Қорақалпоғистоннинг “Аму тўлкини”, Фарғонанинг “Чодир жамол”, Сирдарёнинг “Камалак”, Бухоронинг “Миришкор”, “Ворданзи наволари” фольклор жамоаларига, бахшилар – қашқадарёлик Раҳимбобо Ҳўжанкулов, сурхондарёлик Бахшикул Тоғаев, қорақалпоғистонлик Бахтиёр Есёмуратов, хунарамандлар — бухоролик Феруз Жўраев, Нурмухаммад Султонов, Мавлуда Назруллаева, тошкентлик Бахтиёр Раҳимов, Баходир Ҳожиметов, ошпазлар – бухоролик Умар Латипов, хоразмлик Алишер Рўзиметов каби ўз касбининг усталарига диплом ва совринлар топирилди...

...Майнинг иккинчи кунги. Боқий Бухоро нисбатан сокин, кечаги гавжумлик йўқ, ҳаёт доимги изига тушиб кетган. Биров ишга, биров ўқишга шошилади, сайёҳлар қадимий обидаларга ҳайратланиб боқади. Хунарамандлар дастгоҳда қуймаланади... Тўғри, “Асрлар садоси–2011” маданият фестивали тугади, аммо унинг акс садоси диллардан дилларга қўчмоқда.

Фаррух ЖАББОРОВ,
“Оила ва жамият” махсус мухбири.

Тошкент–Навоий–
Бухоро–Тошкент.

Ноёб топилма ва кураш мусобақаси

Бундан икки ойлар олдин Мағоки Атторий масжиди яқинидаги ҳали ўрганилмаган майдонда археологик қазималар бошланганди. Шарқнинг энг асосий савдо марказларидан бўлган Бухорода карвонсаройлар кўплиги табиий эди. Аммо қадимшунослар гаройиб топилмага дуч келишди. Ушбу карвонсарой ундан ҳам қадимийроқ ҳаммом харобаси устига қурилган экан. Сўнгги асрларда шариф шаҳарда 18 та ҳаммом доимий ишлаб турган. Яқинда топишган объект ҳам шарқона услубда бунёд этилган, мураккаб меъморий ечимга эга бўлган.

Иш жараёни кетаётган манзилнинг ўзидаёқ ташкил этилган маҳорат дарсларига қизиқиш жуда юқори бўлди. Олимлар йиғилганларга Бухоронинг қадим ўтмиши ва шарқона ҳаммом тузилиши ҳақида батафсил маълумот бердилар.

Биринчи куннинг яна бир гавжум тадбири — кураш беллашувлари Мирзо Улуғбек мадрасаси

тарона ижодимга шундай катта эътибор кўрсатилади, деб ўйламагандим. Ҳаммаси учун ташаккур! ...Қадим шаҳарга оқшом чўккан, нилгун гумбазлар чироқлар ёруғида янада чиройли кўринарди. Куёш иссиқ нурларини йиғиштириб олганига қарамай, эски шаҳарнинг чароғон кўчаларида ҳали ҳаёт қайноқ эди.

Дўмбирадан таралган садолар

Карвон майнинг илк тонгида Арк олдида яна зафарли юришини бошлади. Фольклор жамоалари Лаби Ҳовузга етгунча ўзларига белгиланган жойларда қўлиб, томошаларини да-

...Бу полвонсифат, самимий ва ваэмин, юзлари жануб офтобида қорайган инсон ҳақида ҳалигача воҳанинг зиёли ва турли соҳа вакиллари, оддий одамлар ҳам ёруғ хотираларни эслаб юришадди. У кишининг бундан олти йилча бурун вилоят миқёсида кечган бир тадбирда куйиниб айтган гаплари ҳали-ҳали эсимда: "Биз бир оддий йўлчи бўлсакда, лекин истиқлолнинг буюк неъмат эканлигини чин юракдан ҳис этиб, ҳалқимизга ҳалол хизмат қилишни ўз бурчимиз эканлигини ҳар лаҳза ҳис этмоғимиз шарт!"

Бу ўша, бутун Қашқадарё воҳаси аҳли танийдиган, биладиган "йўл офаси" (таниқли адабиётшунос олим Поён Равшанов таърифи — муал.) Илҳом Асадов эди. Шу-шу бўлдию, куну тун ўзидан ҳам, оиласидан ҳам муҳимроқ вазифага айланган касбини жондан азиз билган инсон билан яна бир неча учрашдик.

Ҳар гал Илҳом ака ҳаддан ташқари шошилиб юрарди. Бир соатлик гурунг орасида лоф эмас, у юзлаб одамлар билан мулоқотда бўларди. Гоҳи ўзи изоҳ берарди: "Мени онам раҳматлик иш учун туққан экан-да. Ишонасизми, ака-укаларни-ку қўяверинг, ҳатто болаларим билан дардлашиш учун бир соатгина вақт топмаяпман..."

Бир кунги гап орасида: "Илҳом ака, сиз ҳақингизда бирон бир мақолами, очеркми ёзсам, нима дейсиз?", — деб сўрадим. У киши узоқ ўйланиб қолди-да: "Йўқ, ҳали вақт бор, бунга. Унганча қўлингиздан келса, отам ҳақида бирон нарса тайёрланг. Кўпчиликка жуда катта яхшиликлар қилган одам. Эҳ-э, уларнинг муборак изларини бошиш учун умримиз етарикми бизнинг, ҳали худо билади."

Шу кунги қўлимга ўз отаси Ашур Асадовнинг ибратли ҳаёти, узоқ йиллик

умри давомида одамларга кўргизган чексиз эзгуликлари битилган "Меҳр ардоғимдаги инсон" деб номланган мўъжазгина китобчасини тутқазди. Пойтахтга етиб келгунимча йўл-йўлакка бу умр дафтарини ўқиб келдим ва... бир оддий ҳаёт ҳақиқатиға иймон келтирдим: У ҳам

одам қандай ўлади?!" дегувчилар сони беҳисоб эди. На илож, қисмат шу экан, бандасининг эмас, Яратганнинг айтгани бўлар экан-да...

Ўзининг айтган гаплари:

— Мен катта ҳарфлар билан ёзиладиган ҲАЁТдан ҳеч қачон нолимайман.

ЙЎЛ ОФАСИ

бўлса, Илҳом Асадовни ўз касбининг фидойисига айлантирган ҳам падари бузруквори Ашур бобонинг улуг мероси — ҳалол тарбияси замин бўлган экан!

Аслида ҳаммамиз бу дунёда бир йўловчимиз, холос. Келамиз-кетамиз... Лекин ана шу йўллар ораллиғида кечган умримиз давомида қай бир кўнгилни шод этолдик, қай бир манзилга ҳеч бўлмаса биттагина ниҳол қададик ёхуд бирон гўшани обод қилмоққа чоғландикми? Бу оғир ва тошбосар саволлар олдида мулзам бўлиб қолмаслик учун бугунги ҳикоямиз қаҳрамони яшаб ўтган залворли ҳаёт йўлларининг ҳеч бўлмаса ярмигинасини босиб ўтмоқ керак экан. Чунки...

Бор-йўғи ярим асрдан кўпроқ умр кўрган инсоннинг куну ҳам, туни ҳам ана шу биз алоҳида ургу бераётган йўлларда кечди. Бугун минг афсус, Қашқадарё воҳасининг тўрт тарафига сочилиб кетган минг-минглаб қаҳиримли йўлларда унинг кутлуг излари қолди.

2007 йил кузакнинг ўртасида Илҳом Асадовнинг юраги...уришдан эмас, ишдан, ташвишдан тўхтади. Ҳеч ким ишонмади. "Наҳот? Йўқ, у ҳеч қачон нолимасди-ку! Бир кунда бутун воҳани айланиб чиқиб, эртаси кунги Термиздаман, кечкурин Қаршида бўламан", деб турадиган

Ношукрлик бўлади. Нега десангиз, отам раҳматлик кўп эмас, оз эмас, 60 йил, волидаи муҳтарамамиз Қумрихон Шодмон қизлари эса 72 йил яшаб, бутун эл-улусга нафлар и теккан бўлсалар, ҳали ҳалигача улар учун бизлар мактов-раҳмат эшитамиз ва етти нафар фарзандини ҳам оқ юзиб, оқ тараб вояга етказди. Ҳеч кимдан кам бўлмадик.

Қолаверса, мен ҳам шу юртнинг фарзандиман, шу тупроқда, қаҳрамон шоиримиз Абдулла Орипов ёзганларидек,

"Боболарим хоки барқарор". Бобом экиб кетган дарахти отам раҳматлик парварш қилганлар, отам соясида ухлаган қайрағочга мен сув қўйсам, энди атак-чечак бўлиб юраётган набирам ҳам бундан улғи олади, унинг ҳам сув қўйгиси келади. Бу дегани бобомнинг қони набирамнинг томирида оқаётир. Бу дегани отам яшолмай ўтган умрни мен яшайман. Эртага менинг изимдан болаларим келаяпти довруғ солиб, невараларим изимни босади насиб этса. Ана сизга Қашқадарё деган улуг дарёнинг боқийлигини исботловчи ҳақиқат!

ХОТИМА ЎРНИДА: Азизлар! Биз ўзи шундаймиз. Гоҳи кенг феъл, гоҳи торкўнгиллик қилиб... Кейин армонда қоламиз. Афсус, наодомат чекамиз. Ҳаёт эса ўз йўлида бир сокин, бир асов дарё янглиғ давом этаверади, давом этаверади. Ўғинамизда эса...

Кўнгли ҳам, юраги ҳам Ўзбекистон аталмиш жаннатмонанд юртнинг типтиник булоқлари, чашмаларидай юзлаб, минглаб тирик дарёлар оқиб ётади. Биз эса уларни англамаймиз. Тўшунмаймиз. Керак пайта тингламаймиз ҳам. Ана шундай дарёлардан бири Оллоҳ раҳмат қилсин, фидойилик, инсонийлик бобида бошқаларга ибрат бўлгулик умр кечирган Илҳом Асадов эди!

Бугун унинг чин дунёга рихлат қилганига тўрт йил бўлаяпти. Лекин унинг Қашқадарёда амалга оширган савобли амалларини ўзи билан олиб кетгани йўқ. Сиз, биз, ҳаммамиз, икки дунёсини обод қилиб кетган инсоннинг хайрли ишлари, муборак номини эътироф этмоқ, эъзозламоқки ўзимиз учун ҳам қарз, ҳам фарз деб билайлик. Зеро, яхшидан яхши ном қолади, муносиб из қолади.

ОЙНУР

Ҳожиматов малҳамлари

Бу номни кўп бора эшитганмиз. Гарчи ўзлари билан кўришмоқ, суҳбатлашмоқ барчамизга насиб этмаган бўлса-да, лекин турли хил касалхонаю дорихоналарда биология фанлари доктори Қаҳҳор Ҳожиматовнинг ўнлаб дардларга малҳам бўлгучи шифобахш дамламаларига кўзимиз тушган, ақсариёт соғу беморлар ҳалигача бу савобталаб, қўли энгил табибни дуо қилади.

Домланинг меҳнат дафтарчасида иш жойи ҳақида фақат биргина ёзув, у ҳам бўлса Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Ботаника илмий-тадқиқот институти (ҳозирги "Ботаника" илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси) номи қайд этилган эди. Доривор гиёҳлар биологияси бўйича қатор илмий-амалий излашлар олиб борган, энг муҳими, бу соҳада ўзига хос катта тажриба мактаби яратиб олган олим умрининг сўнгги нафасига қадар Ўзбекистон тупроғида униб-ўсадиган ёввойи ва маданийлаштирилган доривор ўсимликлар билан тиллашди.

Бир яхшилик юз яхшиликни бошлаб келади, деганларидек, Қаҳҳор Ҳожиматовнинг кўп йиллик самарали меҳнати эвазига

тимизда, балки хорижий мамлакатларда ҳам эътироф этилиб, қанчалаб инсонлар улардан ўз саломатлигини тиклаш йўлида фойдаланиб келишмоқда. Айни пайтда беназир олимнинг фарзандлари ва шоғирдлари устозлари, қолаверса, падари бузрукворларининг анъанавий савобли ишларини оғишмай давом эттиришмоқда. Хусусан, олимнинг тўнғич ўғли, биология фанлари доктори Олимжон Ҳожиматов ҳозирда отаси асос солган ва кўп йиллар бошқарган "Доривор ўсимликлар лабораторияси"да фаолият юритиб келмоқда.

"Қололмас жаҳон ичра мангу киши, қолгусидир яхши номи ва иши" деганида Шайх Саъдий ҳазратлари минг бора ҳақ. Негаки, бу дунёда инсондан фақат яхшилик ва эзгу амалларгина яшаб қолади. Шундай экан, бизлар ҳам раҳматли Қаҳҳор Ҳожиматовдек ҳассос олим, меҳрибон ота, дилкаш зиёлининг тириклигида амалга оширган хайрли ишларини ҳар қанча хотирласак, ёшларимизга ибрат сифатида қурсатсак, айни муддао бўларди.

Ҳожикул ОМОНОВ,
педагогика фанлари
доктори, профессор.

Таниқли шифокор, травматолог-ортопед Гулнора Қосимова-ни Республика травматология ва ортопедия илмий-текшириш институтида дейсизми, маҳалла-қўйдами, ҳамма бирдек ҳурмат қилар, хокисорлиги, бағрикенглиги, фидойилиги учун гоёат қадрларди. Эсимда, бир гўдакка қон қуйишга тўғри келганида унинг гирён бўлиб югурганлари, турмуш ўртоғи Юсуф ака билан бирга донор излаб жонхалак

Чироғи ўчмаган уй

бўлганлари ҳали-ҳали кўз олдимга келади. Гулнора опа ҳамма учун бирдек қайғувар, баъзан жисмонан толиққанларида ҳам, ҳатто дам олиш кунларида ҳам беморлари илтимосини рад этмасликларини кўриб ҳайрон қоладим. Яхшининг ёри ҳам яхши инсон бўлади деганлари рост экан. Юсуф ака Гулнора опа билан йигирма беш йилдан зиёд бирга умр кечириб, уч нафар қобил ва илмли фарзандларни тарбиялаб вояга етказишди.

— Гулнора билан Самарқанд давлат тиббиёт институтида бирга таҳсил олганмиз. Кейинчалик у отаси — Жиззах вилоятида узоқ йиллар травматолог-ортопед бўлиб фаолият юритган тажрибали шифокор Суннат ака Қосимовнинг касбини давом эттирди. У чин маънода ўз касбининг фидойиси эди, — дейди шифокор Шоира Қодирова.

Гулнора Қосимова 1987 йилдан то умрининг охиригача шу қадрдон даргоҳда 24 йил ҳалол ва самарали меҳнат қилди. 1988 йили у тиббиёт фанлари бўйича номзодлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди. У ўз меҳнат фаолияти давомида болалар ортопедияси мазвуси-

да яна бир қанча қўлланма, дарслик, рисола, услубий тавсия, 80 дан ортиқ мақола ва тезислар, шу билан биргаликда, 4 та кашфиёт ва 9 та рационализаторлик тақлифлари муаллифи сифатида ҳам изчил фаолият юритди.

— Гулнора Қосимова институтимиз меҳнат жамоасининг кўзгуси эди, ортопедик касалликлари илғор технологиялар асосида самарали даволашга

қаратилган бир қатор лойиҳаларни амалга оширишда фаол иштирок этиб келаяптанди, — дейди мазкур институтининг ўсмирлар ортопедияси ва сўқ патологияси бўлими бошлиғи Олим Жабборберенов. — Бундан ташқари, у институтимизнинг ортопедия бўйича муаммо комиссияси, илмий кенгаши, республика травматолог-ортопедлари жамияти аъзоси, институт касабаси уюшма қўмитаси раис сифатида ҳам илмий ва жамоат ишларида ўзининг муносиб ўрнига эга эди.

Шифокор қабулига қираётган беморни англаб бўлмас тит-

роқ босади, аммо Гулнора опа қабулидан чиқаётган бемор кўтаринки кайфиятда чиқишини кўп бор кўрган ҳамкасбалари унинг азиз номини ҳамон тўлқинланиб тилга оладилар. Опанинг вафотидан кейин қабулига ва хонадонига йўқлаб келганлар унинг бевақт ўлимини эшитиб тушқун кайфиятга тушиб қолдилар. Оғир дард орқилари жисму жонини ўртаб юборса-да, бир сония бўлсин, фарзандлари олдида хўрсинмаган Гулнора опа кекса оналарини беҳад ардоқлар, "Мен касал эмасман, онажон, салгина шамоллаб қолиман", дея у кишига таскин берар, дори-дармонларидан хабар олар, меҳрибон умр йўлдоши Юсуф аканинг илтижоли кўзларидан дарддан ичига ботиб бораётган кўзларини яширишга интилар, "Март ойдан ишга тушаман, Азиза, сен менга унақа қарама, ҳали сенинг болаларингга энагалик қиламан-а", деб қўярди. Яқин ёру дўстлари, сафдошлари Гулнора опанинг дардманд нигоҳларида ҳаётга ташналикни, ўз касбини қанчалик севишини ва тезроқ тузалдиб ишга шўнғиб кетишга иштиёқни туйдилар. Охирги лаҳзаларда ҳам Гулнора опа қаддини тутди, онаси, бош эгаси, дилбандлари кўз ўнгига ўзининг букилмас иродаси, шижоати билан муҳрланганча қолиди. Кейинги бир йил мобайлида у иродасини мустаҳкамлаш учун нафис кашталарда мўъжазкор табиат манзараларини, турфа гуллар жилосини кашталарга муҳрилади, худди умри поёнига етиб бораётганини ботинан ҳис этгандек берилиб тикди. Унинг бетакдор қалби акс этган ажиб манзаралар кишини беихтиёр тўлқинлантириб юборади. Ота касбини ардоқлаган Гулнора Қосимова Оллоҳ берган файли ва сермазун умри давомида юзлаб, минглаб инсонлар қалбига меҳр ва эзгулик уруғларини экиб кетди.

Нигора ШОҒАЙЗИЕВА

МИКРОКРЕДИТБАНК:

Хар бир оилага мададкор

Президентимизнинг 2006 йил 5 майдаги "Микрокредитбанк" акциядорлик тижорат банкини ташкил этиш тўғрисида"ги Фармони билан ўз фаолиятини бошлаган бу молия муассасаси қисқа муддат ичида мамлакатимиз тadbirkor ва ишбилармонларининг ишончли ҳамкори ва мададкорига айланди, десак муболага бўлмайди. Шу ўринда "Микрокредитбанк"нинг Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси билан амалга ошираётган хайрли ишларини алоҳида таъкидлашни истардик. Биргина ўтган йилда "Микрокредитбанк" томонидан хусусий тadbirkorлик билан шуғулланаётган хотин-қизларга 26,1 млрд. миқдорда маблағ ажратилиб, 17 мингта янги иш ўрни яратилди. Бу рақамларни 2007 йилдаги кўрсаткич (11 млрд. 076 млн. сўм, 12 минг 322 та иш ўрни)ларга солиштирадиган бўлса, ўтган тўрт йил ичида кескин ўсиш суръати сезилади.

Яна бир эътиборли жиҳати, бир неча йилдан бери кўмитамиз ташаббуси билан аънавий тарзда ўтказиб келинаётган «Кўли гулдир ўзбек аёли...» кўргазма-савдоси иштирокчилари ҳамда

мазкур банк сармоялари ҳисобига фаолият юритаётган гиламдўз, каштачи, зардўз сингари хунарманд хотин-қизларимиз ҳам ушбу манфаатли ҳамкорликдан миннатдор.

"Кичик бизнес ва хусусий тadbirkorлик йили"да ҳам бу манфаатли ҳамкорлигимиз изчил давом этаётир. Айниқса, "Микрокредитбанк" ҳамда Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси билан биргаликда имзоланган қўшма фармойишга биноан республикамизнинг барча ҳудудларида аҳолининг турли қатламлари, жумладан, хусусий тadbirkorлик, оилавий бизнес билан машғул бўлган, шунингдек, ушбу фаолиятга қизиққан ёшлар иштирокида семинарлар ўтказилляпти. Бу эса меҳнат бозорига кириб келаётган коллеж битирувчиларининг замонавий билим ва кўникмалари асосида бошланғич сармояларни янада кенгайтиришга хизмат қилади.

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси
матбуот хизмати.

Тўйдан кейин уялманг!

Варикоцеле — уруғ тизимчаси вена қон томирларининг патологик кенгайиши бўлиб, касалликка кўпроқ ўсмир ёшда учраб, спермограмма (уруғ суяқлигининг ўзгаришига ва шунинг оқибатида эркаклик бепуштлигига олиб келади. Унинг белгилари 15 дан 25 ёшгача бўлган ўсмирларда 4,4 - 30,7% гача учрайди. Одатда бу касаллик 80-90% ҳолатда чап томонлама, 10% ҳолатда икки томонлама ва 2% ҳолатда ўнг томонлама учрайди.

Варикоцеле касаллиги балоғат ёшидан бошлаб ривожланиб, деярли кучли оғриқлар безовта қилмаганлиги сабабли айримларда ўз вақтида аниқланмайди. Шунинг учун ҳам беморлар 10-15 йил ўтгандан сўнггина шифокорга мурожаат этишади. Афсуски, йўқотилган бир неча йил ичида моятдаги уруғ ишлаб берувчи тўқималарда даволаб бўлмайдиган ўзгаришлар содир бўлиб, бу бепуштлики келтириб чиқариши мумкин.

Варикоцеленинг келиб чиқиш сабаблари турлича. Буларга чап моят венасининг чап буйрак венасига тўғри бурчак бўлиб қуйилиши, чап буйракда босимнинг юқори бўлиши ва чап моят венаси қон томирларида клапанларнинг етишмаслиги сабаб бўлади. Касаллик 12-14 ёшларда ривожлана бошлаб, 15-17 ёшга етганда яққол кўзга кўриналиб қолади. Беморларни ёрғонининг чап қисмида осилиш безовта қила бошлайди, лекин кўпларда касаллик тасодифан тиббий кўриклардан ўтиш вақтида аниқланади. Бефарзандлик

билан мурожаат этиб келаётганлар орасида 50% ҳолатда варикоцеле кузатилади. Иккиламчи бепуштлиқ билан касалланганлар ичида (яъни бирор фарзанди бор, лекин ҳозирги вақтда аёли ҳомилдор қилишга имконияти бўлмаган) 80% ҳолатда варикоцеле учрайди.

Бунда чап моят уруғ тизимчаси қон томирлари кенгайиши ҳисобига моятларда ҳарорат 0,6-0,8 С гача кўтариллиши уруғлик

билан кўриб, пайпаслаш йўли билан аниқланади. Бундан ташқари, янги услублар: рентген-диагностика ва ультратовуш доплерография усули билан ҳам аниқ ташхис қўйиш мумкин.

Касаллиқ клиник (кўз билан кўрадиган тури) уч даражага бўлинади. Иккинчи ва учинчи даражада пайпаслаш йўли билан аниқланса, биринчи даража бироз қийинчилик туғдиргани учун бошқа усуллари қўллаш мақсада мувофиқдир. Бундан ташқари, бир неча беморлар

бефарзандлик сабабли бир неча йил давомида даволаниб, наф топпайди. Бу ҳолатда касаллиқни кўзга кўринмайдиган субклиник тури сабабчи бўлади. Субклиник варикоцелеси бор беморлар шифокор кўригидан ўтган бўлса ҳам уруғ ишлаб чиқаришининг бузилишига олиб келувчи сабабини аниқлаб беролмайди. Шу сабабли эркаклар бепуштлиги билан оғриган беморлар варикоцеле клиник ва субклиник (кўзга кўринмас тури) ни аниқлаш учун янги текшириш услубларини қўллаб, ташхис қўйиш керак. Мутахассисларнинг фикрича, варикоцеле касаллигини оператив даволашдан сўнг 50-85 фоиз ҳолатда эркаклик уруғ суяқлигини яхши томонга ўзгартириб, кўп вақтдан бери қутилган ҳомилдорликка олиб келади.

Баходир РАҲМАТУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар 1-клиник шифохонаси урологи,
тиббийёт фанлари номзоди,
"Umid va Ishonch" тиббийот маркази раҳбари.

СОҒЛИГИНИГ – БОЙЛИГИНИГ

ни ишлаб чиқариш механизмининг бузилишига олиб келади. Бундан ташқари, кенгайган қон томирлар чап моятни эзлишига, тўқималардаги қон айланишини бузилиши ҳисобига килород етишмаслиги ва чап буйрак усти безидан уруғ ишлаб берувчи тўқималарга салбий таъсир этувчи моддаларни оқиб келиши сабаб бўлади.

Сперма ишлаб чиқариш учун организмда андрогенлар (эркаклар гормони) тестостерон кўп миқдорда ишлаб чиқариш лозим. Лекин варикоцеледа тестостеронни ишлаб чиқарувчи тўқималар жароҳатланади. Эркаклар гормони (тестостерон) қон тизимида камайиши моятда эркаклик уруғ суяқлигини кам миқдорда ишлаб чиқаришига олиб келади.

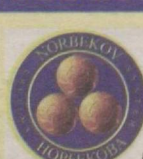
Қадрили ота-оналар! Ўғлингиз балоғат ёшига етганидан сўнг дарҳол шифокор кўригидан ўтказишга шошилиш. Айниқса, никоҳдан олдинги кўриқдан ўтишга қаршилиқ қилманг! Чунки бу касаллик оддий усул — кўз

Бизнинг манзил: Тошкент шаҳар Чехов кўчаси, 5-уй. ИИВ Маданият саройи.
Тел: 110-79-74, (+99890)900-87-81. Гувоҳнома № 004671 84ТУ

- Тез ўқишга ўргатиш;
- Болани мактабга ўқишга тайёрлаш;
- Тил ўрганиш (она тили, рус тили, инглиз тили)
- "Ўзига хос" болаларнинг ота-оналарига маслаҳат бериш;
- Мутахассис — логопедларга маслаҳат бериш;
- Психологик ёрдам бериш.
- Ўз фарзандларининг соғлиғига ва ҳаётига бефарқ бўлмаган ота-оналар ва барча хоҳловчиларни тақлиф қиламиз.

«NORBEKOV SOG'LOMLASHTIRISH MASKANI»

Сизларни соғломлаштириш курсларига таклиф этади!

Агар Сиз истасангиз, дардингиздан ўзингиз халос бўлишингиз мумкин. Бу йўлда биз Сизга ёрдам берамиз. Бунинг учун Сиздан фақат хоҳиш, ҳаракат, ишонч ва озгина меҳнат талаб қилинади. Марказимизда академик Мирзакарим Норбеков услуби бўйича ҳеч қандай дори-дармонсиз, ташқи таъсирларсиз 10 кун мобайнида турли хил машқлар ёрдамида инсоннинг ички ҳимоя кучлари ишга солиниб, қўллаб-қувватланади. Марказимизда академик Мирзакарим Норбеков услуби бўйича ҳеч қандай дори-дармонсиз, ташқи таъсирларсиз 10 кун мобайнида турли хил машқлар ёрдамида инсоннинг ички ҳимоя кучлари ишга солиниб, қўллаб-қувватланади.

Жумладан: кўз касалликлари, астигматизм, узок ва яқинки кўра олмаслик, катаракта, қон томирлар варикози, қон босими ошиши, остеохондроз, юрак-қон томирлари хасталиги, қўз ва қўлоқ нерви невритлари, ички аъзо хасталиклари, ошқозон-ичак хасталиги, ўпканасиз ошқозон системасидаги муаммолар, модда алмашинуви, умуртқа поғонаси, гинекологик, урологик, аллергик тери хасталиклари, астма, простатит, гипертония, экзема ва бошқа касалликлар. Бундан ташқари, соғлигингизни тиклабгина қолмай, турли хилдаги оғриқлар, рухий тушунлиқ, уйқусизлик, асабийлашиш ҳолатлари, оилавий ва атрофдагилар билан бўладиган муаммоларни бартараф этишингизга ёрдам берилади. Академик Мирзакарим Норбековнинг соғломлаштириш услуби фойдали, шу билан бирга, оддий ва самарали. Бу усулнинг асосини Шарқ файласуфларининг мумтоз аънавлари ва қадим китобларда тасвирланган, йиллар синовидан ўтиб келган соғломлаштириш усуллари ташкил қилади. Бу усулдан марказимизда ёшидан қатъи назар, барча фуқаролар фойдаланиши мумкин.

Таништирув кўни 10 май соат 9⁰⁰да.
14 май соат 13⁰⁰да.

Манзилимиз:

Тошкент шаҳри,
Чўпон ота кўчаси, 23-«а» уй.
Мўлжал: метронинг М. Улуғбек бекати,
9 қаватли сариқ бинонинг орқасидаги 2 қаватли бинода.

Маълумот учун телефонлар: (8 371) 276-44-59; 276-28-89.
www.norbekov.uz e-mail: madadi-sino@mail.ru

ЎРГАТАМИЗ, ТИКАМИЗ

Олий даражада турк каталоги бўйича сон-саноксиз мураккаб, эксклюзив Франция, Италия, Рим пардалари, балдахин, покривал сирларини тўлиғича технология амалиёти билан ўргатамиз, сифатли тикамиз.

Тел: 338-02-00,
751-84-44.

Манзил: Чорсу бозорида
«Гули» пардалар салони

«ЎКТАМХОН-НУР» ЎҚУВ МАРКАЗИ

куйдаги ўқув курсларга таклиф этади:

- Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
- Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
- Аёллар костюм-шима, плаш-пальто — 1-2 ой.
- Ҳамшира — 6 ой, 4 ойни ўқиб.
- Ҳамшира (тезкор) — 3 ой (амалиёти билан).
- Тиббий массаж — 2 ой. Нуктали — 1 ой.
- Торт ва пишириқлар — 2 ой.
- Пишириқлар олий курси — 1 ой.
- Уйғурча, Европа таом ва салатлар — 1 ой.
- Аёллар сартарошлиғи — 3 ой.
- Педикюр, маникюр — 1 ой.
- Сартарошлик — 3 ой.
- Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.
- Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
- Элита парда ва чойшаблар тикиш 1 ой.
- Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.
- Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
- Каштачилик — 3 ой (машинкада чышывка).
- Тўқувчилик — 2 ой.
- Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.

Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой.
Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёти билан
Ётоқхона мавжуд.
Ўқиниш тугатганларга
ДИПЛОМ берилади.

Манзил: Тошкент шаҳри Юнусов тумани 3-мавзе 1-уй 31-хона. Мўлжал: Юнусов бозори бозори бош томони орқасида.
Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72 (18⁰⁰). 225-97-93 18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача.
Филиал
Манзил: Ҳанза тумани Фарғона йўли кўчаси, Қўйлик, 4-уй 40-хона. Мўлжал: Қўйлик кўчаси бозори. Тел: (8 371) 295-97-82 +99897 785-90-80 (екундзи)

Отажонимиз Зиёвуддин Раҳматуллаев!

Таваллуд топган кунингизнинг 55 йиллиги билан қутлаймиз. Сизга мустаҳкам соғлиқ, узок умр тилаймиз. Ҳамиша бизга бош, қувончимизга шерик бўлиб юринг.

Фарзандларингиз
Сирождидин, Жамолдидин,
Нигорахон
Тошкент шаҳри Юнусов тумани

Бир ҳовуч дур

Болаларнинг ўйинида кўпинча чуқур маъно ётади.
Ф. ШИЛЛЕР

Шариф Евгений Геннадиевич номига берилган Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек тумани Хирмонтепа кўчаси, 64-уйнинг "Уй режаси", "Уй дафтари", Далолатномаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тарихий хотирасиз келажак йўқ!

Бу улўф ҳикмат замирида дунё ҳақиқатлари ётибди. Инсон хотираси муқаддас, хотира уйғоқлиги билан гўзал эканлигига бежиз урғу берилмайди. Эзгулик ва гўзаллик, нафосат тимсолида ҳам инсон қадр-қиммати мужассам.

**9 май — Хотира ва қадрлаш кун
муносабати билан**

**“ҚАШҚАДАРЁ АВТОТЕХХИЗМАТ”
ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК
ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ**

**барча юрт-
дошларимизга
мехр-оқибат,
бағрикенглик,
аҳиллик
тилайди!**

АДЛИЯ ФАОЛИЯТИ

Тарғибот

самарали кечмоқда

Бугунги кунда мамлакатимиз миқёсида барча тармоқларда олиб борилаётган кенг кўламли ўзгаришлар жараёнида ҳар бир фуқароннинг фаол иштироки этишини ҳаётнинг ўзи талаб қилаётир. Айниқса, юртимиз хотин-қизларнинг давлат ва жамият ишларидаги иштироки кенг қамровли жабҳаларда изчил давом этаётир. Президентимиз томонидан 2004 йил 25 майда имзоланган "Ўзбекистон хотин-қизлар кўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони эса бу соҳадаги ислохотларни амалга оши-

ришда ўзига хос дастуриламал вазифасини ўтамоқда десак муболаға бўлмайд.

Шу ўринда Тошкент вилоят адлия бошқармаси ҳамда Зангиота ва Паркент туманлари давлат нотариал идораларининг ҳудудий ҳокимликлар, халқ таълими, соғлиқни сақлаш ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари, хотин-қизлар кўмиталари билан ҳамкорликда турли долзарб масалалар юзасидан уюштираётган тадбирлари самарали кечаёт-

ганини алоҳида таъкидлашни истардик. Шунингдек, Юртбошимизнинг 2010 йил 12 ноябрда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси" мавзусидаги маърузасини ўқиб-ўрганиш, хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, оналар ва болалар саломатлигини мустаҳкамлаш,

бўлғуси келин-куёвларнинг оилавий саводхонлигини ошириш, одам савдоси билан боғлиқ жиноятларнинг олдини олиш билан боғлиқ мавзулар атрофида таҳлил этилмоқда, йўл-йўриқлар кўрсатилмоқда. Бундай амалий тадбирларнинг қизиқарли, мазмундор ўтишида соҳа мутахассислари, адлия тизими ходимлари фаоллик кўрсатишяпти.

Зулфия МУСОҚОВА,
Зангиота туман давлат
нотариал идораси
нотариуси.

Хусанжон АХМЕДОВ,
Паркент тумани давлат
нотариал идораси
нотариуси.

АЖИБ ОЛАМ АЖИБ ОЛАМ

«Меъмор»
чумолилар

Биласизки, баҳор келиб, кунлар исий бошлаётган, табиатда уйғониш жараёни бошланади. Кўрт-қумурскалар гимирлаб қолади, чумолилар меҳнатга бел боғлайди. Сиз ўзидан катта нарсаларни кўтариб кетаётган паҳлавон чумолиларни кузатгансиз-а! Табиатда чумолиларнинг нафақат меҳнаткаш, ҳатто меъморликдан ҳам хабардор турлари учраб туради.

"Атта" деб аталадиган меъмор чумолилар асосан, Шимолий Америкада учрайди. Улар ер остида бутун бир шаҳарларни бунёд этишади. Барг парча-

ларини териш учунгина юқорига ўрмашади. Чумоли инни атрофида радиус бўйлаб айланма йўллар, туннеллар мавжуд бўлиб, уларнинг геометрик тузилиши ёмғирдан сақлайдиган қилиб қурилган. Гўё «шоҳ кўча» кўринишидаги йўлдан чумолилар шаҳардаги минглаб автомобиллар каби зув-зув қатнайди. Ана шу ҳолатни кузатган олимлар, ҳатто, ҳақиқий йўл тирбандлигига ҳам гувоҳ бўлишган. Масалан, чумолилардан бири кўтариб бораётган сомон бўлакчаси йўлга кўндаланг тушиб, туннелни деярли беркитиб қўяди. Кўз очиб юмгунча бу «автоҳалокат»нинг олди ва орқа томонида бир неча метр узоқликда «Атта» чумолилари аралаш-қуралаш бўлиб кетади. Ишонасизми, шунда қутилмаганда гавдаси уларга нисбатан каттароқ чумолилар пайдо бўлади. Улар – гўё полициячилар экан! Икки соат давомида уларнинг буйруғи билан чумолилар барг парчаларини ва турли увада-жувадаларни четга олиб, айланма йўл қуришади. Тез орада ишчи-чумолиларнинг оқими ана шу янги йўлдан жадал ҳаракатлана бошлайди.

Айтиш мумкинки, ҳар қандай шаҳарнинг полиция хизмати "Атта" чумолиларининг бу тезкорлиги, тартиб-интизом ва ишларининг самарадорлигига ҳавас қилса арзийди!

Наргиза СИДДИҚОВА
тайёрлади.

Саломатлик —
энг катта
бойлик

Соғлом, баркамол авлодни тарбиялаш ва вояга етказишда энг аввало аёллар яъни оналар сиҳат-саломатлигига эътибор қаратиш энг муҳим вазифа саналади. Албатта, соппа-соғ фарзанд ўз-ўзидан дунёга келиб қолмайди. Бунинг учун ота ҳам, она ҳам жисман ва руҳан соғлом бўлишлари шартдир. Шу маънода биз туманимиз ҳудудидаги таълим муассасалари, маҳалла-қўй, шу жумладан, кенг жамоатчилик ўртасида ўтказилаётган учрашув, давра суҳбатларида никоҳланувчи ёшлар олдида турган долзарб вазифалар ҳусусида батафсил маълумотлар беришга интиляпмиз. Масалан, яқинда Тошкент давлат аграр университети, Байтўғон хизмат кўрсатиш ва итисодиёт, педагогика, Чингелди маиший хизмат кўрсатиш, молия иқтисодиёт касб-ҳунар коллежларида уюштирилган тадбирлар кўпчилида катта таассурот қолдирди.

Оддий мисол, авваллари келин-куёвларни шаръий никоҳдан ўтказиб, сўнгра фарзанд кўриш арафасида ёки бирор бир зарур ҳужжат учун керак бўлгандагина мажбурият юзасидан қонуний никоҳдан ўтказишарди. Энди эса аксарият ота-оналар ва ёшлар ҳам қонуний равишда қайд этилган никоҳнинг ҳуқуқий асосларини чуқур англаб етишадиганлиги боис юқоридаги каби салбий ҳолатлар деярли қамайди.

"Соғлом одам табиатининг энг ўзгал асаридир" дейдилар. Саломатлиқни асраш ва соғлом турмуш тарзи қоидаларига риоя этиш барчамизнинг инсоний бурчимиздир.

Дилором ЮСУПОВА,
Қибрай тумани ФХДБ бўлими mudiri.

Бугунги кунда юртимизнинг қай бир гўшасига бормайлик, кўзларни қувнатувчи ободончилик ва улкан бунёдкорликларга гувоҳ бўламиз. Буларнинг бари улғў истиқлолимиз шарофати туфайли амалга оширилаётганини ҳаммамиз яхши биламиз.

Шу маънода бизнинг Бўка агросаноат ва транспорт касб-ҳунар коллежи мисолида сўз юритадиган бўлсак, айти пайтда бу даргоҳда 1449 нафар талаба 10 та йўналиш бўйича сабоқ ол-

Эртанги кун мевалари

моқда. Уларга 84 нафар олий маълумотли педагог, педагог муҳандислар ҳамда 39 нафар ишлаб чиқариш таълим усталари таълим-тарбия бериб келишмоқда. Замонавий талабларга жавоб берадиган фан хоналари, ўқув-машгулот майдончалари ўқувчиларга намунали хизмат кўрсатмоқда. Яна бир эътиборли жиҳати, эллик мингдан зиёд адабиётлар захирасига ҳамда 106 та электрон дарсликлар ва 38 та электрон маъруза матнларига эга бўлган Ахборот-ресурс маркази ҳаммаша

қиз бешта шарт бўйича беллашдилар. 1-курслар ўртасида ўтказилган бу ўзига хос синов кўпчиликда катта таассурот қолдирди. Айниқса, қизлар ўртасида ўтказилган "Ёш оила мактаби", "Ўсмир — ҳаёт гултожи" сингари шартлар асосида тайёрланган амалий ва ижодий ишлар, маънавий-ахлоқий тушунчаларни қамраб олган саҳнавий кўринишлар ҳаммага манзур бўлди. Қолаверса, ҳар бир гуруҳда "Ёш истеъмолик", "Ёш механик", "Ёш ҳисобчи" сингари танловлар ўтказилиб, ўқувчиларимизнинг бизнес лойиҳалари ўрганилиб чиқилмоқда, муносиб деб топишларни рағбатлантириляпти.

Дарҳақиқат, коллежимиз жамоаси томонидан уюштирилаётган бундай хайрли тадбирлар бугунги давр ёшларининг ҳар томонлама илмли, маърифатли ва энг муҳими, ватанпарварлик руҳида тарбиялашда катта омил бўлаётир.

Муаттар Йўлдошева,
Бўка агросаноат ва транспорт
касб-ҳунар коллежи хотин-қизлар
кенгаши раиси.

— Ассалому алайкум, бу "Оила" бўлими?

— Ҳа, келинг, марҳамат.

— Бувим билан маслаҳатлашиб, ҳузурингизга келгандим, — дейди ораста кийинган, ҳушурат йигит.

— Ёшингиз нечада, исмингиз ким? — ажабланиб сўраймиз.

— 17 да. Исмим Анвар. Аммам учун келдим. Улар худаям меҳрибон, яхши аёл. Ёшлари 32 да. Чевар. Тикувчилик қилади. Шу энгимдаги қўйлагимни ҳам улар тиккан. Дадам автоҳалокат туфайли қазо қилган, мен ва бувимни ҳеч нарсага зориктирмай парвардишга келяпмиз. Уша пайтда икки ёшда бўлганман. Бувимнинг розилиги билан онам қайта турмушга чиқкан. Ёлғиз акамдан қолган ёдгорим деб мени еру қўкка ишонмайди. Амманнинг бахтли бўлишини худаям истайман.

— Албатта, ёрдам берамиз. Аммангиз ҳужжатларини олиб ўзлари келсин. Бувингизга айтинг, ахир улар сўраётган Муҳаббат ҳоланинг ўғли Ғайрат билан аммангизнинг ўзи учрашиб гаплашиши керак-ку!

— Ҳа, бувим аввал сен бориб қилиб келгин, ўша инсон яхши одамларнинг фарзандимикан, деганди.

— Кўнглиллари тўқ бўлсин. Ҳар бир инсон тахририятга умид, ишонч билан мурожаат қилади...

Ҳафта ўтар-ўтмай Анварнинг аммаси билан деб ўрта бўйли, истарали Зумрад ийманибгина тахририятга кириб келди. У Тошкент вилоятидан. Маълумоти ўрта-маҳсус. Турмушга чиқмаган. Ёшига мос, иши тайин, ҳаётнинг паст-баландини тушунадиган инсон билан оила қурмоқчи эканлигини билдирди.

— Алло, "Оила ва жамият"ми?

— Худди шундай, ўзингизни таништиринг?

— Исмим Раъно. Навоийликман. Ёшим 34 да. Фарзанд билан йўқ. Синфдошим Руслан билан севишиб турмуш қургандик. Бошидан ота-онам тўйин-

мишга норози бўлганди. Ажрасишимга сабаб, бу оиладагиларнинг яшаш тарзи менга ёқмади. Қайнонам хамир қорандиган тоғорада кир ҳам юваверарди. Айниқса, хонадонимиз ичкарасида ит асраб, унга овқат берадиган идишда ўзлари ҳам овқат еб кетаверишидан кўнглим айнаб кетарди.. Эримга алоҳида яшайлик десам, ёлғиз ўғил бўлгани учун унамади. Кўзимда ёш билан охири отамникига қайтиб келдим. Қонуний ажрашдик. Яқинларим мени кечиришди. Мана, шунга ҳам ўн йил бўлди. Мени тушундирган, уйим-жойим дейдиган, йимонли инсонга турмушга чиқмоқчиман.

— Ҳужжатларингизни хат орқали жўнатинг, ёрдам берамиз сингилар..

— Ташаккур.

— Сизларга қўллаётган хатим эътиборсиз қўлмаслигига ишонманам. Марзия орзуимдаги фаршам эди. Унга етишишим осон бўлмаган. Отаси ниҳоятда қайсар, бир галини икки қилмайдиган инсон эди. Ёшлигида тоғам билан ер талашиб, бордикелдини узган экан.

Марзиянинг бувиси ҳам ўткир, галини чертиб гапирдиган аёл бўлиб, ўғли тугул бутун бошли уруғини, маҳалласини йўлга сола билган. Ниҳоят ана шу қайвони момо жонимга оро киргани учун севгилимга етишдим. Тўйимиз бўлди. Биз жуда бахтли яшай бошладик.

Қариндош-уруғлар ўртасидаги аразлар ҳам унутилиб, ўғилларимнинг суннат тўйлари бор-

ди-келдига йўл очди. Мен ҳам ҳурмату иззатда бўлган қуёвлар қаторидан ўрнимни топдим. Йиллар оқарув экан. Ўғил-қизларимизни уйлантириб, узатиб, эндигина невараларимизни суйиб, ҳузур-ҳаловатда яшаётган чоғимизда Марзия бедаво дардга чалинди. Бормаган жойимиз, кўрсатмаган дўхтиру табиблар ҳам қолмади.

Найлуж, шундай меҳри дарё аёлимдан айрилиб қолдим. Фарзандларим атрофимда парвона. Ёшим бир жойга борганда, аро йўлда ёлғизлик азобида қолганман. Ёшим 61 да. Нафақадаман. 55 ёшгача бўлган, оқ кўнгли, меҳрибон аёл учраса хабар берсангиз.

ХУДОЙБЕРГАН,
Қорақалпоғистон
Республикаси".

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рукнига хат йўллаётган ёки бево-сита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Фарзанд асраб олмоқчимисиз?

Оила кодексининг 151-172-моддаларида белгиланганидек, фарзандликка олиш фақат вояга етмаган болаларга нисбатан ва уларнинг манфаатларинигина кўзлаб, фуқароларнинг аризасига биноан ҳамда васийлик ва ҳомилий органи тавсиясига кўра, туман, шаҳар ҳокими қарори билан амалга оширилади.

Ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ёки чекланганлар, муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилганлар, асаб касалликлари ёки нарколепсия муассасаларида рўйхатда турувчилар, ушбу кодекснинг 169-моддаси биринчи қисмида кўрсатилган асослар бўйича фарзандликка олинганлиги бекор қилинган собиқ фарзандликка олувчилар, қасддан содир қилган жиноятлари учун илгари ҳукм қилинган шахслар болани фарзандликка олиши мумкин эмас.

Турар жойидан қатъи назар, мурожаат этувчининг қариндошлари, шу боланинг оиласида яшайдиган шахс, ака-ука, опа-сингилларни улар ўртасидаги қариндошлик алоқаларини бузмасдан, юқоридаги қарорга келган шахслар, ўғай ота ва ўғай она, Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, касаллик, бахтсиз ҳодиса оқибатида болаларидан ажралганлар фарзандликка олишда устунлик ҳуқуқига эгадирлар.

Ун ёшга тулган болани фарзандликка олишда унинг розилиги талаб қилинади. Агар бола шу оиланинг ўзида тар-

бияланаётган бўлса ва уларни ота-онаси сифатида эътироф этса, боланинг розилигисиз амалга оширилиши мумкин. Болани фарзандликка олиш учун ота-онасининг ҳам розилиги талаб этилади. Агар боланинг ота-онаси қимлиги

номаълум, улар ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ёки муомалага лаёқатсиз, бедарак йўқолган деб топилган ёхуд вафот этган деб эълон қилинган бўлса, фарзандликка олиш ота-онанинг розилигисиз амалга оширилади.

Борди-ю, фарзандликка олувчилар ўз зиммаларига юклатилган мажбуриятларни бажаришдан бўйин товлайдиган ёки уларни лозим даражада бажармаётган, ота-оналик ҳуқуқини суистеъмол қилаётган, болаларга нисбатан шафқатсизлик билан муомала қилаётган, муттасил ичкиликбозликка ёки гиёҳвандликка мубтало бўлган бўлсалар, фарзандликка олиш бекор қилиниши лозим.

ҲУҚУҚ

Фарзандликка олишни расмийлаштириш учун бу ҳақда ҳоким қарори ва фарзандликка олинувчининг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномаси, шунингдек, фарзандликка олувчиларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар ФХДЁ бўлимига тақдим этилади. Мабодо, бола вилоят ҳудудида бир тумандан иккинчи туманга фарзандликка олинаётган бўлса, янги далолатнома ёзуви очилмасдан ҳоким қарори ва боланинг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномаси далолатнома ёзуви қайд қилинган ФХДЁ бўлимига тегишли ўзгаришлар киритилган ҳолда, янги гувоҳнома берилиши учун юборилади.

Агар 10 ёшга тулмаган бола республика ҳудудида бир вилоятдан иккинчи вилоятга фарзандликка олинаётган бўлса ва ҳоким қарорида унинг туғилган жойи ўзгаририлган бўлса, бола фарзандликка олинган ҳудуддаги ФХДЁ бўлими томонидан ҳоким қарори асосида тикланган далолатнома очилиб, дастлабки далолатнома ёзуви қайд қилинган ФХДЁ бўлимига уни бекор қилиш ҳақида хабарнома юборилади. Бошқа барча ҳолларда фарзандликка олинган боланинг туғилганлиги ҳақида далолатнома ёзуви ҳоким қарори асосида тегишли ўзгариш киритилади. Фарзандликка олиш расмийлаштирилгандан кейин ФХДЁ бўлими фарзандликка олувчиларга фарзандликка олинганлиги тўғрисида маълумотнома беради.

М. ҲАҚБЕРДИЕВА,
Самарқанд шаҳар 3-сон ФХДЁ бўлими мудири вазифасини бажарувчи.

раётганда, аниқланган касалликлар туфайли юзага келиши мумкин бўлган оқибатлар ҳақида тушунтириш беради. ФХДЁ органлари эса никоҳни қайд этишдан олдин никоҳланувчи шахсларнинг тиббий кўрикдан ўтгани ва текшириш натижаларидан хабардор эканига ишонч ҳосил қилиши керак. Бунгача никоҳланувчи шахсларнинг ўзлари ҳам иккинчи томонни тиббий кўрик хулосаларидан хабардор қилиши шарт.

Никоҳланувчи шахсларда дарҳол даволашни талаб этувчи касалликлар аниқланса, белгиланган тартибда тегишли даволаш муассасаларига йўналтирилади. Агарда тиббий кўриқда аниқланган касалликларга қарамай, томонлар оила қуришга рози бўлса, уларнинг никоҳи расман қайд этилиши мумкин. Шунингдек, яшаш жойидаги даволаш-маслаҳат комиссиясининг хулосасига рози бўлмаган шахслар вилоят ва республика муассасаларида такрорий тиббий кўрик ўтказилади. Кўриқни ўтказган шифокор қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда текширув натижаларининг ҳолисалиги учун, никоҳни қайд этувчи шахслар эса шу тўғрисидаги ахборотнинг махфийлиги учун жавоб берадилар.

2010 йил давомида Тошкент вилоятидаги ФХДЁ бўлимига никоҳга кириш учун 27 485 та ариза билан мурожаат қилинган бўлиб, шулар асосида тиббий кўриқдан ўтиш бўйича 54 904 та йўлнамалар берилган ва текширув натижасида 181 та рухий, ирсий, тери-таносил ва юқумли касаллик аниқланган.

Хусан ОЧИЛОВ,
Тошкент вилоят адлия бошқармаси бошлиғи ўринбосари.

БАХТ ОСТОНАСИ

Тиббий кўрик бепул

Никоҳланувчи шахсларни мажбурий равишда тиббий кўриқдан ўтказиш замирида соғлом оилани шакллантириш, ирсий ва туғма касалликларга чалинган болалар туғилишининг олдини олиш, ҳар томонлама баркамол авлодни вояга етказишдек эзгу мақсад ётибди.

Амалдаги тартибга кўра, Ўзбекистон Республикаси ФХДЁ органларида никоҳи қайд этиладиган шахслар фуқаролигидан қатъи назар, албатта, тиббий кўриқдан ўттирилади. Фақат эллик ёшдан ошган кишиларнинг никоҳи бундан мустасно, улар ўз розилигига биноан тиббий кўриқдан ўтказилиши мумкин. Бунинг учун доимий ёки вақтинчалик яшаш жойидаги соғлиқни сақлаш тизимининг тегишли муассасаларига борилади. Тиббий кўрик мутлақо бепул бўлиб, муддати мурожаат қилинган кундан бошлаб икки ҳафтадан ошмаслиги керак.

Хизмат вазифасига кўра муайян тиббиёт масканига бикриктирилганлар ўша ҳудуддаги поликлиникада, озоликдан маҳрум этилганлар Ички ишлар вазирлигининг тиббиёт муассасаларида, чет эллик фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахслар эса вақтинча яшаш жойида тиббий кўриқдан ўтадилар. Натижалар тўғрисидаги хулоса маълумотномада акс эттирилиб, муҳр ва раҳбар имзоси билан тасдиқланади. Маълумотноманинг амал қилиш муддати — уч ой.

Тиббиёт муассасаси масъул ходими маълумотнома бе-

Хизмат беминнат бўлсин! СОЛИҚ ФАОЛИЯТИ

Хар кун қарда яшашимиз, ишлашимиздан қатъи назар, бирон бир турдаги транспорт воситасидан фойдаланамиз. Ва табиийки, сизу бизга хизмат кўрсатаётган ҳайдовчилар ҳам ўз зиммаларидаги бурч ва масъулиятларини қай даражада уйдалаётганини ниҳоятда муҳимдир. Бу борада мамлакатимиз Президентининг 2006 йил 9 мартдаги "Автомобиль транспортида йўловчилар ташини соҳасидаги тadbirkorлик фаолиятининг алоҳида турларини амалга оширишни тартибга солиш тўғрисида"

ги фармони қабул қилингани ҳам бежиз эмас. Чунки айнан мазкур тизимни ҳам тартибга солиш, фуқароларнинг ҳаёти, соғлиги ҳамда ҳавфсизлигини таъминлашда жиддий ислохотлар ўтказиш зарурлигини ҳаётнинг ўзи тақозо этаётган эди.

Албатта, йўловчиларга хизмат кўрсатишни ҳуқуқий тартибга солмасдан туриб, бу соҳада жиддий ўзгаришлар бўлиши мушкуллиги табиий ҳолдир. Шунинг учун ҳам шаҳар, шаҳар атрофи, шаҳарлараро ва халқаро йўналиш-

ларда йўловчилар ташини фаолияти юридик нуқтаи назардан қонунийлаштирилиб, махсус лицензия асосида хизмат кўрсатиш белгилаб қўйилган. Бу эса аввало юридик шахс мақомига эга бўлган тadbirkorларга кенг имкониятлар яратиш билан бирга аҳолига беминнат хизмат кўрсатишдек масъул вазифаларни юклади.

Шоаброр ШОМАНСУРОВ,
Чилонзор тумани ДСИ бўлими бошлиғи ўринбосари.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ

«Пахтакор» Ар-Риёда

«Пахтакор» клуби расмий сайтининг хабарига кўра, жамоа Дубай орқали Саудия Арабистони пойтахти Ар-Риёд шаҳрига етиб келган.

Делегациядан жами 19 футболчи ўрин олган. Жароҳати туфайли Шерзод Каримов ва дисквалификацияга учраган Илҳом Суюнов пойтахтда қолган. Кичик танаффусдан сўнг Миладинович яна сафга қайтди. Аммо уни «Ал Наср» билан бўлиб ўтаётган ўйинда майдонга тушиши номаълум.

Бу икки жамоанинг ўзаро ўйини бугун Ар-Риёд шаҳрида бўлиб ўтади.

Боксчиларимиз

Лондонни кўзлашмоқда

2012 йил Лондон шаҳрида бўлиб ўтаётган XXX ёшги Олимпиада ва XIV Паралимпиада ўйинларида иштирок этишга тайёргарлик бўйича уч боксчи дастур асосида бокс мураббийлари ва мутахассислари миллий терма жамоамизга муносиб спортчиларни саралаб олиш ва уларнинг маҳоратини ошириш борасида фаол иш олиб бормоқда.

Сербиянинг Белград шаҳрида бокс бўйича ўтказилган нуфузли халқаро турнирда Аҳмаджон Мамажонов олтин медални кўлга киритган бўлса, 2010 йили Эронда ўсмирлар ўртасида ўтказилган Осиё чемпионатида голиб чиққанди. Ўтган йили эса Озарбойжонда ўсмирлар ўртасида ўтказилган жаҳон чемпионати ва Сингапурда илк бор ташкил этилган ўсмирларнинг I Олимпиада ўйинларида кумуш медаль билан тақдирланди.

Мазкур халқаро турнирда иштирок этган Осиё ўйинлари голиби Элшод Расулов, Осиё чемпиони Санжарбек Раҳмонов ва истеъдодли ёш боксчи Мирзохид Абдуллаев бронза медалларига сазовор бўлди.

Боксчиларимиз Арманистон пойтахти Ереван шаҳрида ташкил этилган нуфузли халқаро мусобақада иштирок этиб, Жасурбек Латипов 52 килограмм вазн тоифасида кумуш медални кўлга киритди. Таниқли боксчимиз Аббос Атоев эса учинчи ўринни эгаллади.

Россия хоккейчилари мағлубиятга учради

Шу кунларда бўлиб ўтаётган хоккей бўйича жаҳон чемпионатида бир-бирдан шиддатли учрашувлар бўлиб ўтмоқда.

Кутилганидек, АҚШ, Швеция, Финляндия каби кучли терма жамоалар галаба қозонган бўлса, чехияликлар Дания терма жамоаси дарвозасига олтига жавобсиз шайба йўлладилар. Энг ажабланирлиси, мусобақа фаворитларидан бири Россия терма жамоаси германиялик хоккейчилардан мағлубиятга учради. Бунгача немислар ҳали бирор марта рус хоккейчиларини мағлуб эта олмаганди.

Интернет манбалари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Муассасалар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси

Тахририятга келган кўлэмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темури кўчаси 1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Мухбирлар: 233-04-50
Котибият: 237-21-82
«Оила» бўлими: 234-25-46

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 532. Формати А-3, ҳажми 2 табак. Адади — 11114. Навбатчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ. Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ. Мусахҳихлар — Саидғани САЙДАЛИМОВ, Мафтуна МИНГБОЕВА.

Web-site: oilavajamiyat.uz

1 2 3 5